

Handhaving Uitvoeringsprogramma Publiek domein 2023

Besluit:

1. Het college stelt het gecombineerde VTH Jaarverslag 2022 en Uitvoeringsprogramma Bouwen, Ruimte, Milieu en APV 2023 vast.
2. Het college stelt het Handhaving Uitvoeringsprogramma Publiek domein 2023 vast.
3. Het college verlengt de looptijd van het VTH beleidsplan 2019-2022 voor de jaren 2023 en 2024, totdat het nieuwe VTH beleidsplan op basis van de Omgevingswet is vastgesteld.
4. Het college stelt de raadsbrief vast met informatie over: - het VTH uitvoeringsprogramma 2023 en jaarverslag 2022 - het Handhavingsprogramma Publiek domein 2023 - de verlenging van het VTH beleidsplan.
5. Wethouder Le Roy heeft mandaat voor tekstuele aanpassingen.

Samenvatting

Het college moet jaarlijks een VTH-uitvoeringsprogramma en jaarverslag vaststellen waarin staat hoe wij onze vergunning, toezicht en handhavingstaken uitvoeren, wat wij het afgelopen jaar hebben gedaan en hoe de planning voor dit jaar eruit ziet, gebaseerd op het VTH-beleidsplan. Het is nodig om de looptijd van het huidige VTH-beleidsplan 2019-2022 te verlengen, totdat het nieuwe VTH-beleid op grond van de Omgevingswet is vastgesteld. Daarnaast is het gewenst om een Handhaving Uitvoeringsprogramma Publiek domein (HUP) voor 2023 vast te stellen. Wij hebben de ambitie om overlast terug te dringen en de veiligheid in onze gemeente te vergroten. In het HUP 2023 staat o.a. de prioritering van de thema's waarop wij handhaven en de inzet van de BOA's die daarvoor nodig is.

1. Inleiding

1.1 Inleiding

De gemeente Smallingerland heeft als onderdeel van een stage van de opleiding Integrale Veiligheidskunde gevraagd om een handhavinguitvoeringsprogramma (hierna: HUP) op te stellen.

De gemeente Smallingerland formuleert ieder jaar een kernbeleid waarbij de gemeenteraad en het college van burgemeester & wethouders de doelstellingen formuleert en op bepaalde thema's een prioritering en handelingsstrategie duidt. Als afgeleide van dit kernbeleid maakt het cluster Openbare Orde & Veiligheid van team Concern (hierna: OOV) een jaarlijks uitvoeringsprogramma (hierna: JUP) waarin het handelingskader verder wordt uitgewerkt.

Op basis van het kernbeleid en het JUP wordt voor de BOA's in het publieke domein een apart plan opgesteld om in kaart te krijgen door wie en op welke wijze de gestelde doelen gehaald gaan worden. Hierin worden niet alleen de strategische thema's geoperationaliseerd maar ook in kaart gebracht hoeveel tijd de BOA's kwijt zullen zijn aan het geven van invulling aan het kernbeleid.

1.2 Documenten en interviews

Voor het opstellen van het HUP zijn verschillende bronnen geraadpleegd:

- Kernbeleid 2023 - 2026
- Begroting 2023 - 2026
- Organogram
- Coalitieakkoord
- Gesprekken medewerkers van OOV en team VTH.

1.3 Leeswijzer

Dit uitvoeringsplan is als volgt opgebouwd. Eerst wordt ingegaan op de uitgangspunten van handhaving, vervolgens wordt de al reeds bepaalde strategie toegelicht. Tenslotte staan alle handhavingsthema's opgesomd in een overzicht.

2. Uitgangspunten

2.1 Visie handhaving gemeente Smallingerland

In 2022 zijn de nieuwste visies van de gemeente gepresenteerd, namelijk de organisatievisie en de samenlevingsvisie. In beide visies staat de mens centraal wordt er gestreefd naar goede dienstverlening waarbij 'goed' staat voor gastvrij, ondernemend, eenvoudig en deskundig.

De samenlevingsvisie is erop gericht een sociale en welvarende toekomst van de gemeente te realiseren met een gezonde, veilige en aantrekkelijke woonomgeving. En voor die veiligheid is het cluster OOV primair in beeld.

De kernboodschap van het kernbeleid is het afmaken van de thema's en strategieën waar we mee begonnen zijn. Daar komt nu wel bij extra aandacht voor het cyber element, zowel de bedreigingen die het vormt voor de samenleving alsmede voor de gemeente als organisatie.

2.2 Ambitie

De bestaande ambitie, namelijk het terugdringen van overlast en de veiligheid vergroten, blijft ongewijzigd. Dat betekent voor het te behalen doel in 2026 dat de eerdere geprioriteerde thema's (aangevuld met cyber- safety en security), en de benoemde strategische thema's gehandhaafd blijven. De overige, niet expliciet benoemde, thema's krijgen de aandacht die zij behoeven binnen de reguliere werkzaamheden van de BOA's.

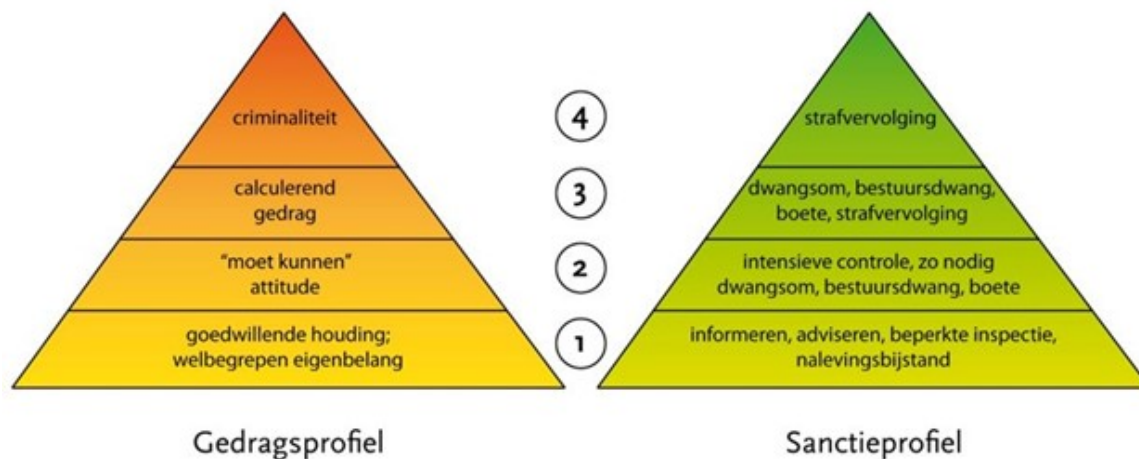
3. Handhavingsstrategie

In het handhavinguitvoeringsprogramma gaan we voor 2023 in op de acties van handhaving en welke handhavingsofspraken daaraan ten grondslag liggen.

De grootste kracht die de BOA's bezitten is die van het woord. Om leefbaarheidsvraagstukken op te lossen binnen de gemeente wordt primair gebruik gemaakt van het aanspreken van publiek en hen informeren c.q. bewust maken. Het voeren van goede gesprekken staat hierbij voorop en er wordt op die manier gehandhaafd als de regels worden overtreden.

De gemeente Smallerland is duidelijk naar inwoners en ondernemers over wat wel en niet is toegestaan. De regie op het veiligheidsbeleid ligt bij cluster OOV (team Concern), maar de uitvoering hiervan is geborgd bij de handhavers (toezichhouders en BOA's) van team VTH. Bij geconstateerde overtredingen handelen BOA's dienstverlenend en consequent. De BOA's hebben ook de middelen en bevoegdheden om op te treden wanneer dat nodig is.

Het hierboven beschreven proces is samengevat in het volgende schema:

4. Thema's

4.1 Vastgestelde thema's

De geprioriteerde thema's zoals ze zijn vastgesteld in het kernbeleid 2023-2026 zijn:

1. Sociale overlast
2. Jeugdoverlast en jeugdgroepen
3. Ondernemende criminaliteit

Deze 3 thema's vormen de hoogste prioriteit binnen het HUP. Naast deze 3 thema's zijn er ook nog 5 strategische thema's waar het kernbeleid invulling aangeeft:

1. Woninginbraken
2. Veilige evenementen

3. Jongeren, alcohol en drugs
4. Rampenbestrijding en crisisbeheersing
5. Bestuurlijke en ambtelijke integriteit

Binnen de handhavingstaken zijn er ook standaard taken die te maken hebben met leefbaarheidsthema's zoals parkeeroverlast, verontreiniging en het uitvoeren van de surveillance op straat. Verschillende taken kunnen door de BOA's gelijktijdig worden uitgevoerd, zoals toezicht op parkeerbeleid en controles uitvoeren op jeugdgroepen wanneer ze die tegenkomen. Omdat het regelmatig voorkomt dat de meldkamer een beroep doet op de BOA's, wordt ook daar rekening mee gehouden omdat zij op dat moment niet inzetbaar zijn voor de reguliere werkzaamheden maar dus bijstand moeten verlenen.

4.2 Knelpunten

De bezetting kan een knelpunt vormen voor de uitvoerbaarheid van het HUP. De huidige bezetting is op dit moment als volgt:

- 6 BOA's domein I; waarvan 1 positie vacant
- 3 flexwerkers
- 1 coördinator
- 1 BOA domein II (milieu, welzijn en infra)

Op het moment dat er ziekte is onder de medewerkers gaat dit drukken op de uitvoerbaarheid van de doelstellingen en werkwijze. Om hier mee om te gaan wordt op dit moment gebruik gemaakt van het samenwerkingsconvenant met de stichting Veiligheidszorg Drenthe voor het inhuren van personeel indien dat nodig is.

Een andere zorg is dat er doorlopend 2 HTV stagiaires zijn van het ROC Friese Poort. De stagiaires zijn niet zelfstandig werkzaam en dit brengt de verantwoordelijkheid met zich mee dat ze begeleid moeten worden. Dit betekent in termen van capaciteit dat het begeleiden van stagiaires werk vergt dat niet in het kernbeleid staat omschreven maar wel moet gebeuren.

4.3 Handhaving en naleving

Hieronder zijn de te handhaven situaties nader uitgewerkt op basis van de geformuleerde uitgangspunten en met inachtneming van de knelpunten. De geprioriteerde thema's (rood) gaan voor de op de thema's met minder prioriteit (oranje), die op hun beurt voor gaan op situaties met een lage prioriteit (groen). Om met de beperkte capaciteit in menskracht de leefbaarheid en veiligheid zo veel mogelijk op orde te houden, zijn keuzes nodig op welke thema's wel en op welke thema's niet of slechts minimaal wordt ingezet.

Naast sociale overlast heeft jeugdoverlast/jeugdgroepen prio 'rood'. De preventieve kant hiervan wordt opgepakt via Hoppa!

Hoppa! is de naam voor positieve, omgevingsgerichte en gestructureerde aanpak voor de jeugd in Smallerland. Deze community-aanpak wordt ingezet om de jeugd op te laten groeien in een kansrijke omgeving. Naast de jeugd wordt er ook ingezet op het onderwijs, de ouders en vrije tijd (waaronder onder andere cultuur, sport, welzijn).

Met deze aanpak willen we bereiken dat de jeugd in Smallerland gezond opgroeit en gelukkig is. De uitvoering doen we samen met veel partijen die bij jeugd betrokken zijn. Ook vanuit handhaving wordt vanuit deze positieve insteek een bijdrage geleverd aan het bereiken van het doel.

4.3.1 Sociale overlast

Situatie	Prio	Doel	Werkwijze	Strategie
Woonoverlast		Verminderen overlast	Woonoverlast kan gemeld worden door burgers of waargenomen worden tijdens surveillance.	Signaleren en communiceren met ketenpartners.
Overlast verwarde personen		Verminderen overlast	Overlast kan gemeld worden door burgers of waargenomen worden tijdens surveillance.	Signaleren en communiceren met ketenpartners.

4.3.2 Jeugdoverlast en jeugdgroepen

Situatie	Prio	Doel	werkwijze	Strategie
Jeugdgroepen		Contact maken en jeugd uit de anonimiteit halen	Contact maken met jeugd en groepen in beeld krijgen	Informatie delen met politie (jeugd/wijkagenten) en met OOV.
Jeugdoverlast		Terugdringen en hanteerbaar maken jeugdoverlast	Constateren van overtredingen en eventueel handhavend optreden tijdens surveillance, meenemen van hotspots.	Verbaliserend optreden en verwijzen naar bureau Halt, in samenwerking met Politie.

4.3.3 Ondernijnde criminaliteit

Situatie	Prio	Doel	Werkwijze	Strategie
Ondernijning		Terugdringen vermenging onderwereld met bovenwereld	Signaleren van verdachte situaties, oog en oor functie.	Signaleren en informatie delen met betrokken cluster OOV, RIEC en Politie.

4.3.4 Veilige evenementen

Situatie	Prio	Doel	Werkwijze	Strategie
Evenementen*		Toezicht op veiligheid tijdens evenementen. Specifieke inzet verschilt per evenementen.	Op het evenemententerrein wordt toezicht gehouden door beveiligers die door de organisatie worden ingehuurd. In de kring rond het evenemententerrein wordt toezicht gehouden door handhavers, gericht op leefbaarheid, wildplassen, alcoholgebruik en overige leefbaarheidsthema's. De politie beperkt zich met handhaven van de openbare orde en optreden bij excessen. Inzet is bepaald in afstemming met OOV a.d.h.v. evenementenkalender	In eerste instantie door signaleren, het maken van meldingen en informatie delen met betrokken teams. Verbaliserend optreden bij overtredingen zoals wildplassen, alcoholgebruik, etc.

- * Het kernbeleid schrijft voor dat het bestaande evenementenbeleid niet meer volstaat. Thema's als milieu-eisen, veiligheidsvoorschriften en afname van de politiecapaciteit vragen om een herziening van het huidige beleid. Richtlijn voor 2023 - 2026 is dat er een nieuw evenementenbeleid wordt opgesteld en geïmplementeerd. Herziening van dit beleid moet nog plaatsvinden.

4.3.6 Jongeren, alcohol en drugs

Situatie	Prio	Doel	Werkwijze	Strategie
Leeftijdscontroles		Voorkomen en tegengaan alcoholgebruik door jongeren onder 18 jaar	Gerichte acties in het horecagebied	Bij schenken aan <18 wordt direct bestuursrechtelijk opgetreden. Bij drankgebruik door jongeren onder 16 volgt een verwijzing naar bureau Halt, in samenwerking met de politie.
Alcoholwetgeving		Naleving alcoholwet, controle exploitatievergunning, eventueel ook kansspelvergunning	Controle van de commerciële en paracommerciële horeca-instellingen	Uitvoer controles commerciële instellingen. Ook uitvoeren controles op hotspots in samenwerking met ketenpartners. Bestuursrechtelijk handhaven bij kansspelen.
Drugs		Tegengaan gezondheidsproblemen en overlast	Signaleren van overlast, verzamelen informatie en deze doorgeven aan handhavingspartners. Verder assisteren bij bestuursrechtelijke sluitingen van drugspanen / gelegenheden	Toezicht op hotspots in de wijken en nauw contact met ketenpartners en bewoners.

4.3.7 Leefbaarheidstaken

Situatie	Pri o	Doel	Werkwijze	Strategie
Loslopende honden		Voorkoming overlast door loslopende honden in de openbare ruimte	Aan de hand van meldingen en eigen waarneming wordt de inzet bepaald	Waarschuwen of sanctioneren
Verontreiniging door honden		Voorkoming van vervuiling door hondenpoep in de openbare ruimte	Aan de hand van meldingen en eigen waarneming wordt de inzet bepaald	Waarschuwen of sanctioneren
Parkeren (betaald parkeerzones)		Doorstroming van voertuigen op fiscale en vergunning	Controleren en bij niet naleving van de regels naheffingen opleggen	Waarschuwen of sanctioneren
Parkeeroverlast (centrum)		Toezicht op parkeren in strijd met wet- en regelgeving	Handhavende inzet in het centrum	Sanctioneren en/of voertuig laten verwijderen bij gevaarlijke situaties
Parkeeroverlast (autohandel, wijken, bijzondere voertuigen)		Bereikbaarheid/doorstroming van wegen in de wijken waarborgen d.m.v. toezicht en handhaving op parkeergedrag	Inzet n.a.v. meldingen / probleemlocaties meenemen in surveillance	Onderzoek naar eigenaren, benaderen eigenaren, verzoek tot verwijderen voertuig, evt. sanctionerend optreden of voertuig laten verwijderen
Illegale stort / dumping van afval		Voorkomen van vervuiling door afval in de openbare ruimte	Inzet n.a.v. probleemlocaties	Bij probleemlocaties onderzoek doen naar

				dader, sanctionerend optreden, afval laten verwijderen
Zwerfvuil		Voorkomen van vervuiling door rondslingerend afval	Meenemen tijdens dagelijkse werkzaamheden	Bij heterdaad sanctionerend optreden, zwerfvuil laten opruimen
Verkeerd aanbieden van afval		Voorkomen van verloedering door afvalcontainers	Inzet n.a.v. meldingen / probleemlocaties	Bij probleemlocaties onderzoek doen naar dader en deze aanspreken. Daar waar nodig sanctionerend optreden.
Plakken en kladden		Verbeteren aanzicht straatbeeld en voorkomen van verloedering	Inzet n.a.v. meldingen / probleemlocaties	Op laten ruimen, bij aantreffen dader deze aanspreken op gedrag en sanctionerend optreden

4.3.8 Intern opleiden en begeleiden

Situatie	Prio	Doel	Werkwijze	Strategie
Begeleiden stagiaires*		Bekwaam maken van de stagiaires, meenemen in de reguliere diensten	Stagiaires meenemen in reguliere diensten.	Stagiaires meenemen in reguliere diensten. Het voeren van coachingsgesprekken en het beoordelen van de praktijkopdrachten.

* Omdat stagiaires werkzaamheden die horen bij de BOA domein I niet zelfstandig kunnen uitvoeren, worden zij niet meegerekend in de inzetbare bezetting.

4.4 Overzicht thema's & inzet-uren

Hieronder volgt een schema waarin de thema's die voortkomen uit het kernbeleid op een rijtje zijn gezet in combinatie met daadwerkelijk werkzaamheden vanuit de Handhaving en daaraan gekoppeld hoeveel tijd daaraan besteed wordt. Uitgangspositie voor het bepalen van het aantal uren is dat er vanuit wordt gegaan dat een bepaalde casus binnen het thema zich voordoet en van begin tot eind in een dienst kan worden afgehandeld. De totale duur hiervan wordt bestempeld als inzet-uren per dienst.

Cluster Thema	Werkzaamheden & activiteiten	Inzet uren per dienst
Sociale overlast	<i>Reactief:</i> afgaan op meldingen vanuit de meldkamer.	2
Jeugdoverlast	<i>Reactief:</i> afgaan op meldingen vanuit de meldkamer. <i>Proactief:</i> surveilleren bij hotspots	4
Ondermijning	Deelnemen aan de ondermijningstafel Info-avonden bijwonen van het RIEC / andere ketenpartners <i>Proactief:</i> Bedrijventerrein controleren op verdachte omstandigheden tijdens surveillance	2
Evenementen	Gebied rondom evenementen-terrein wordt toezicht op gehouden door BOA's. Inzet uren varieert. Kleinschalige evenementen zoals kermissen vergen minder inzet dan bv. Koningsdag.	3 standaard 8 bij bv Koningsdag
Jongeren, alcohol & drugs*	<i>Proactief:</i> Toezicht op hotspots in de wijken waar overlast van alcohol en drugs wordt ervaren door omwonenden. Jeugd die zich hiermee bezighoudt uit de anonimiteit halen en gegevens delen met ketenpartners	2
Leefbaarheidstaken	<i>Proactief:</i> toezicht op parkeeroverlast, overlast hotspots meenemen in surveillance, controle op fiscale en vergunninghouders, toezicht houden op verontreiniging, contact met burgers nav terugbelverzoeken (administratie).	6
Stagiairs HTV	Begeleiden van stagiairs: beoordelen (deel)opdrachten, tussentijdse- en eindevaluatie voeren. Stagiairs meenemen in reguliere diensten.	6

- De taken leeftijdscontrole en alcoholcontroles zijn nog onderdeel van discussie over wie uitvoering gaat geven aan deze taak: BOA domein I of de toezichthouder met de portefeuille horeca. Uitgangspunt is dat de BOA's domein I en de toezichthouder op het gebied van horeca elkaar weten te vinden en de samenwerking aangaan.

Soort dienst	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag 1x per maand
Dagdienst uren inzetbaar	16	32	32	16	16	16	-
Late dienst uren inzetbaar	-	16	16	32	16	16	16
<i>Totaal aantal uren</i>	16	48	48	48	32	32	16

Korte toelichting: op dinsdag en woensdag is meestal het voltallige team aan BOA's aanwezig. Op donderdagavond is er koopavond waardoor er in de late dienst 2 duo's actief zijn. Op zondag is er een enkel duo aanwezig van 12:00 - 20:00 uur.

Per medewerker wordt 8 uur gerekend. Aangezien BOA's altijd in duo's de straat op gaan wordt per dienst gerekend met hoeveel uren in totaal inzetbaar zijn (1 koppel = 16 uur inzet). De aanwezigheid van stagiairs is niet meegenomen in de berekening van het uren-totaal omdat zij niet zelfstandig de standaard werkzaamheden verrichten.

4.5 BOA Domein II

De gemeente Smallerland heeft 1 BOA die is aangesteld in het werkgebied van domein II. In het VTH beleid 2019-2022 ontbrak deze formele functie nog en werd opgemerkt dat de gemeente hierdoor niet voldeed aan de kwaliteitscriteria. Eind 2022 werd deze functie ingevuld. In het HUP van 2022 werden de werkzaamheden die vallen binnen Domein II verwoord als aandachtspunten voor de buitengebieden Noord, West en Oost.

De werkzaamheden van de BOA binnen Domein II zijn:

- Illegale kap van houtsingels
- Verbranding van takken
- Bouw van niet vergunde zaken zoals hokjes en schuurtjes
- Illegaal dempen van sloten / vergroten van percelen
- Dumpen van huis/tuinafval en/of bouwafval waaronder asbest

- Opslag van mest buiten een inrichting
- Onderwerken van materialen in de bodem voor boeren
- Snel varen waaruit gevaarstelling voortkomt
- Verstoring en/of beschadiging van natuurwaarden
- Landjepik
- Dierenverwaarlozing, dierenleed
- Stroperij in allerlei vormen
- Handel in drugs
- Handel in wapens
- Illegaal lozen drugsafval
- Mensensmokkel (mede via water)
- Hennepkwekerijen
- Ondernijende activiteiten

De interne ketenpartners van de BOA domein II zijn onder andere:

- BOA's domein I (APV, overlast dieren)
- Toezichthouders Bouw (illegale aanbouw)
- Toezichthouders Groen (kappen of verwijderen van groen)
- Toezichthouders Sociaal (illegale bewoning)

De externe ketenpartners van de BOA domein II zijn onder andere:

- Milieupolitie (Wet natuurbescherming, milieuzaken, bijtincidenten)
- Waterschap (illegaal dempen van sloten, aanleg of verwijderen van dammen)
- LID (dierenleed particulieren)
- NVWA (dierenleed bedrijven of ontbreken oormerk bij vee)
- FUMO (Wnb, boomsingels)

Op dit moment is voor de hiervoor beschreven werkzaamheden binnen domein II geen uitgebreide prioritering gemaakt of een te behalen doel, werkwijze en strategie per thema. In het VTH beleid 2019-2022 zijn slechts enkele (losse) ongewenste activiteiten waar wel een rol voor de BOA domein II is weggelegd waar wel een prioriteit aan is gekoppeld:

Ongewenste activiteit	Prioriteit
Kappen van bomen	Orange
Beschadiging natuurwaarden, overtreding groene wetgeving	Orange
Opslag gevaarlijke stoffen / bodemvervuiling	Green
Toepassen (vervuilde) grond	Red
Illegale afvalverwijdering (dumpingen, verbrandingen)	Orange
Activiteiten zonder aanlegvergunning	Green

5. Conclusie

De inzet voor 2023 is gebaseerd op de huidige bezetting en de doelstellingen zoals die zijn bepaald in het kernbeleid 2023-2026. Voor het vaststellen van de uren die gespendeerd worden aan de thema's uit het kernbeleid, wordt uitgegaan van een normale werkdag waarbij een casus binnen het gestelde thema zich voordoet. Met casus wordt bedoeld het beginpunt van een bepaalde handeling, zoals het aannemen van een melding uit de meldkamer, tot aan de afhandeling van de casus (afsluiten in het systeem).

Voor een aantal thema's binnen het kernbeleid veiligheid geldt echter wel dat er geen specifieke rol of taak is weggelegd voor de BOA's van VTH (bijvoorbeeld woninginbraken of cybersecurity). Deze thema's verdienen wel aandacht van de gemeente maar hier zijn geen doelstellingen aan gekoppeld die moeten worden behaald door de BOA's in het publieke domein.

Ook wordt in het kernbeleid op het gebied van evenementen gewezen op een bestaand evenementenbeleid, maar daar wordt al bij vermeld dat deze werkwijze verouderd is en toe is aan vernieuwing. Op het moment van schrijven van dit HUP is dat evenementenbeleid nog niet vernieuwd.

6. Slot

Dit handhavinguitvoeringsprogramma biedt een concrete uitwerking van de uitgangspunten en thema's die in het Kernbeleid Veiligheid 2023-2026 zijn geformuleerd. Deze uitwerking wordt toegepast in de dagelijkse werkzaamheden en wordt afgestemd met prioriteiten en werkwijzen van de handhavingpartners, waaronder die van de politie. De handhavers zijn betrokken bij de totstandkoming van het HUP d.m.v. gesprekken.

Aangezien het HUP ieder jaar vernieuwd dient te worden is er ook een raamwerk nodig om een cyclus toe te voegen aan het beleid. Op de volgende pagina volgt een flowchart met daarin een visualisatie van de wijze van totstandkoming van het HUP. Daarnaast is er ook een schema aan toegevoegd dat als basis dient voor het jaarlijks opzetten en evalueren van het HUP.

